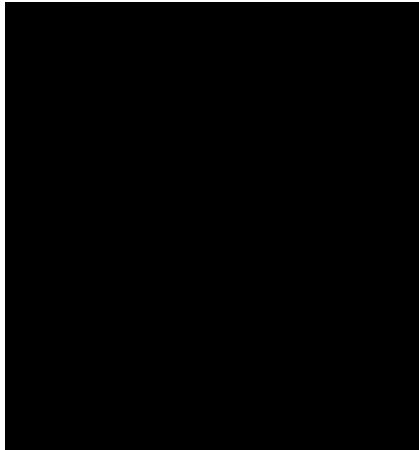

Arquitectes catalans amb Dr. Krabbendam
 Arquitecte **corporativa social Centraal Wonen**
Delft, construïda el 1981 a Holanda.

© Marta Companys Taxés

Al diari la Vanguardia del dimarts 27 de desembre del 2016 es va publicar l'article "A la recerca d'idees d'èxit exportables. Comparativa de polítiques d'habitatge". En l'article es presentaven els resultats d'un estudi comparatiu sobre polítiques d'habitatge realitzat per l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, encapçalat per la catedràtica Pilar Garcia-Almirall. El treball d'investigació es va realitzar per encàrrec del patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona. Les dades de l'estudi i les conclusions principals van aparèixer en el número 20 de la publicació municipal Qüestions d'Habitatge i va ser presentat a la seu del Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers de l'Edificació de Barcelona.

En aquest informe es destaquen els models cooperativistes de ciutats com Amsterdam, París o Berlín. També senyala com a referent, el sistema d'avaluació de les rendes que han

desenvolupat les associacions d'habitatge a Amsterdam. En aquest marc he volgut aprofitar per entrevistar a l'arquitecte holandès Flip Krabbendam, autor d'una de les primeres cooperatives socials d'Holanda. És interessant conèixer com van sorgir i quins són els principals referents, per entendre on han arribat, per tal de poder decidir cap on s'ha d'anar amb el tema d'habitatge social corporatiu a Catalunya.

A Hilversum, Holanda, l'any 1969 una professora d'escola va posar un anunci al diari demanant un arquitecte que pogués construir uns 50 habitatges amb serveis compartits per a nens, avis i malalts. Un espai on es pogués compartir la cuina i d'altres espais comunitaris. Un entorn que encoratgés la solidaritat dins del veïnat (cuidant dels nens, dels malalts, etc.). Cap arquitecte va respondre a la crida però si molta gent va mostrar el seu interès per un habitatge d'aquest tipus.

Aquesta demanda popular va donar peu a la creació del **CENTRAAL WONEN**, una associació a nivell nacional que va plantejar la construcció **d'habitatge social corporatiu**. En aquells moments ja hi havia alguna experiència similar a Dinamarca. El resultat de les xerrades, debats i trobades es va anar materialitzant en un primer projecte que va sortir a la llum l'any **1977 a Hilversum** (de Hilversumse Meent), seguit d'un a **Rotterdam l'any 1980** (De Banier), projectat per Guss Canoy del despatx EGM i un tercer habitatge a **Delft l'any 1981** (Centraal Wonen Delft).

L'edificació de Delft va ser projectada pel **Dr. Arquitecte Flip Krabbendam**. El Dr. Krabbendam ja s'havia incorporat al grup de treball que anava creant les bases d'on partiria el nou projecte quan encara era estudiant d'arquitectura, en finalitzar la carrera se li va oferir continuar com l'arquitecte dels habitatges. El projecte va començar amb uns 30 habitatges, es va ampliar fins a 75 i, la versió final construïda, va arribar als 100 habitatges. Cal destacar aquí que una de les claus per l'èxit d'aquests projectes és la capacitat de debat, de discussió democràtica, d'associació i de cooperativisme, aptituds molt interioritzades en la societat holandesa. En altres països, una iniciativa com aquesta, podria caure en terra erma i no florir mai.

En el cas de Delft es van fer grups de treball per organitzar les trobades i les xerrades amb els futurs inquilins. Es van dividir per colors: vermell, blau, groc i verd. Aquests colors encara els trobem reflectits en les façanes del projecte construït. Els futurs habitants s'agrupaven en aquells grups en què més identificats s'hi sentien, en funció de les seves necessitats particulars. En les reunions s'anaven intercanviant fins a formar grups consolidats i harmònics. Cada grup "natural" es va anomenar "**clúster**". Dins de cada Clúster hi havia uns 30 habitants. Cada clúster es va subdividir en unitats més petites de treball, "**els grups**", que estaven formats per unes deu persones. L'ús de diferents ordres de grandària (30,10...) va permetre anar afinant el grau de serveis i espais que es compartien. D'aquesta manera s'aconseguien diferents escales d'intimitat a dins d'un mateix macro projecte.

S'ha constatat que en grups molt grans, on els nivells d'intimitat no estan ben resolts, es perd l'harmonia dels espais compartits i se'n ressent la capacitat per resoldre problemes conjuntament. Compartir el dia a dia en grups d'unes deu persones (per exemple: un avi, dos pares més un fill, una parella, un estudiant, dos pares més un altre fill) és raonable. Quan la grandària dels grups augmenta les relacions diàries es fan més difícils de compaginar. La convivència a qualsevol nivell sempre porta a friccions i complicacions que són més fàcils de resoldre en comunitats petites que en agrupacions més grans. Per això l'experiència de grups i subgrups en funció de graus d'intimitat a Delft ha tingut molt bona acollida i ha proporcionat bons resultats.

Algunes dades del projecte:

Construït: 1980-1981

Disseny: 1975-1979 amb la participació dels futurs inquilins.

Arquitectes: Dr. arquitecte Krabbendam i els futurs inquilins.

Propietari: Corporativa d'Habitatges "Duwo"

Habitants: unes 100 persones

Lloguers: depèn de la grandària de la unitat: 17m², 150 euros: 30m² 250 euros

Energia i aigua: 120 euros per persona.

Equipaments compartits:

Per a tot el col·lectiu: lloc de trobada/bar, espai per a "hobbies suaus" de 9x4m (com ioga, teràpies com "mindfulness"), espai per "hobbies matussers" (com ceràmica, fusteria, etc.) i un hort on cultivar vegetals i fruites.

El projecte es divideix en 4 Clústers amb espai de rentadores, espai per guardar les bicicletes, espai de treball (pintar, treballs manuals, etc.), un jardí i alguns amb una sala d'estar.

Cada Clúster conté 2, 3 o 4 grups que comparteixen en una planta baixa comuna una cuina gran i banys, i als pisos hi ha unes mini cuines i bany. Alguns també tenen una sala d'estar comuna.

Total espai privat: 4700m²

Total Espai compartit: 1300m²

Per a més informació sobre Centraal Wonen Holanda, podeu mirar el web nacional:

www.lvcw.nl

[1]

Per a més informació sobre Centraal Wonen Delft, podeu consultar el web www.cwdelft.nl [2]

En cas que volguéssiu més informació o fer una visita guia, podeu contactar amb nosaltres via Noord Zuid Architectuur.

Finalment, fóra bo anar un pas més enllà i destacar noves iniciatives de convivència que estan sorgint en aquests moments i que tenen com a base l'habitatge social col·lectiu. Destaquen especialment iniciatives vinculades a qüestions de sostenibilitat: Els "ecovillages", "erthips", **el projecte "Iewan" a Nijmegen** www.iewan.nl [3], els "commons" i els "transition towns".

Marta Companys Taxés, arquitecta. Corresponsal del COAC a Gouda, Holanda.

[4]

[Tornar](#) [5]

Copyright@ Col·legi d'Arquitectes de Catalunya : <http://www.coac.arquitectes.cat/ca/mon/revista-corresponsals/holanda-habitatge-social-corporatiu>

Links:

[1] <http://www.lvcw.nl/>

[2] <http://www.cwdelft.nl/>

[3] <http://www.iewan.nl/>

[4] <http://www.coac.arquitectes.cat/ca/printpdf/printpdf/11407>

[5] <http://www.coac.arquitectes.cat/ca/javascript%3Ahistory.back%281%29>